

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گناباد
دانشکده بهداشت

طرح درس: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست مربوط به رشته تحصیلی کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت محیط
در نیمسال دوم سال تحصیلی گروه آموزشی بهداشت محیط

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: دکتر حامد بیگلری	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط	مرتبه دانشگاهی: استادیار
دانشگاه محل فعالیت: علوم پزشکی گناباد	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت:
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری تخصصی	رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط	شماره تلفن دانشکده: ۲۱۹

۲- مشخصات درس

سال تحصیلی:	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول	نیمسال دوم	ترم تابستانی
نام درس: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس درس: دانشکده بهداشت	
نوع درس: عملی	نظری	کارآموزی	کارورزی
درس پیش نیاز: ☐ دارد ☐ ندارد	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۱۵		
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی:			

۵- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
بهداشت محیط	کارشناسی رشد	

هدف کلی درس: آشنایی با مفهوم، اهمیت، ضرورت، تاریخچه، روند انجام مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح های توسعه و عمران (EIA)، مهمترین آثار مثبت و منفی اجرای این قبیل طرح ها، راههای کاهش، مدیریت و پایش آثار با تاکید بر مدیریت پسماند

اهداف اختصاصی درس: دانشجو در پایان ترم باید :
- با اصول و مفاهیم و مبانی مطالعات ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست آشنا شود
- محتوی یک گزارش ارزیابی را بر اساس الگوی سازمان حفاظت محیط زیست بداند
- پروژه های مشمول مطالعات ارزیابی زیست محیطی را بشناسد
- شیوه های تشریح محیط زیست را بداند
- انواع متدهای ارزیابی اثرات زیست محیطی از قبیل ماتریس و چک لیستها را بتواند اجرا نماید
- قادر به تجزیه و تحلیل مقالات منتشر شده فارسی در حوزه ارزیابی زیست محیطی باشد
- روشهای مدیریت زیست محیطی و پایش را آشنا شده و بر حسب پروژه ها توصیه نماید

شیوه آموزش:

روش های تدریس شهامل: سهخنرانی در کلاس، پرسش و پاسخ، بحث گروهی ،ارائه مقاله و بحث بر روی آنها، ارائه پروژه از کتاب انگلیسی

وظایف فراگیران:

- رعایت مقررات انضباطی از قبیل حضور به موقع و علاقمندانه در کلاس درس و عدم غیبت بیش از حد مجاز تعریف شده
- مشارکت فعال در مباحث علمی مطرح شده در کلاس درس
- انجام تکالیف تعیین شده در کلاس

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

ردیف	فعالیت‌های مورد نظر در طول ترم	میزان امتیاز	درصد کل از امتیاز
۱	حضور فعال در کلاس	۲	۱۱*
۲	مشارکت فعال در کلاس و انجام تکالیف برای هر جلسه	۲	۱۱
۳	ارائه پروژه درسی	۲	۱۱
۴	امتحان پایان ترم	۱۱	۰۱
جمع		۲۱	۱۱۱

* غیبت غیر مجاز بیش از ۴ جلسه موجب نمره صفر میشود.

منابع درس:

- ۱- صحبت‌های مطرح شده در کلاس و پاورپوینت های ارائه شده
- ۲- منابع معرفی شده برای هر جلسه از کتاب های مختلف
- ۳- مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست ایران (محیط انسانی بخش مربوطه به ارزیابی زیست محیطی و مناطق چهار گانه)
- ۴- مطالب کاربردی در وب
- ۵- رفرنسهای زیر:

1-Canter , Larry , Environmental impact assessment , Mc-Graw-Hill , 2005

2-Morris & Therivel , Methods of Environmental Impact assessment , Spon press publisher , 2010

3-WB., Environmental Assessment Standard books , World bank , 2013

4—Escap , Guide lines for environmental assessment , Economic and social commission of Asia and pacific , 2003

۵-شریعت، سید محمود، ارزیابی پیامدهای زیست محیطی، انتشارات، ۱۳۹۵

برنامه جلسات درسی

جلسه	سرفصل مطالب درسی	اهداف آموزشی جلسه	منابع درسی
اول	- دلایل و چرایی نیاز به ارزیابی اثرات زیست محیطی	- آشنایی با اهمیت درس و نیاز به انجام ارزیابی زیست محیطی - تعریف محیط زیست و اجزای آن - آشنایی با محتوی درس و سرفصلها، رفرنس ها و شیوه ارزیابی نهایی و وظائف دانشجویان	منابع مندرج
دوم	- وضعیت محیط زیست ایران و مشکلات جاری آن، تعریف ارزیابی	- مشکلات عمده زیست محیطی در ایران (ارائه نتایج مطالعه دانشجویان در این خصوص در طی هفته گذشته) - یادگیری تعاریف و اهداف ارزیابی زیست محیطی	منابع مندرج و مقالات و گزارشات وب
سوم	- تاریخچه ارزیابی و محتوی گزارشات ارزیابی زیست محیطی	- تاریخچه ارزیابی در ایران - آشنایی با قوانین و مقررات و آیین نامه های مرتبط - آشنایی با سازمانهای درگیر در EIA - آشنایی با ارزیابی اجمالی، تفصیلی، راهبردی - آشنایی با مناطق چهار گانه محیط زیست	منابع مندرج کتاب قوانین و مقررات زیست محیطی ایران
چهارم	- اثرات و پیامدهای زیست محیطی	- تعریف اثر و پیامد - یادگیری ویژگیهای اثرات از نظر زمانی و مکانی - تعاریف شدت و اهمیت اثرات - تعریف دامنه اثرات - ارائه مثالهای کاربردی مرتبط با پروژه ها	منابع مندرج بحث گروهی
پنجم	- روشهای ارزیابی اثرات زیست محیطی	- آشنایی با انواع روشهای ارزیابی زیست محیطی - یادگیری و بیان مزایا و معایب کلی هر یک	منابع مندرج

منابع مندرج مقاله فارسی	- آشنایی با چک لیست ساده و ساختار آن - آشنایی با اجزای مختلف محیط زیست جهت درج در چک لیستها - آشنایی با چک لیست تشریحی و ساختار آن - آشنایی با چک لیست وزنی - بحث در خصوص یک مطالعه موردی و نقد روش نمره دهی آن	- روش ارزیابی اثرات: - چک لیست ها	ششم
منابع مندرج مقاله	- آشنایی با ماتریس ساده و ساختار آن - آشنایی با فعالیتهای پروژه ها جهت درج در ماتریسها - آشنایی با نمره دهی در ماتریس ها - آشنایی با ماتریس لئوپولد - بحث در خصوص یک مطالعه موردی و نمره دهی با روش ماتریس	- روشهای ارزیابی اثرات : - ماتریس ها	هفتم
منابع مندرج مقاله	- آشنایی با سایر روشهای ارزیابی زیست محیطی -ماتریس ایرانی و مطالعه موردی شبکه - رویهم گذاری نقشه ها - بحث در خصوص یک مطالعه موردی و نمره دهی با روش ماتریس ایرانی	- روشهای ارزیابی اثرات: شبکه، رویهم گذاری نقشه ها و...	هشتم
منابع مندرج	- آشنایی با تعاریف مرتبط - یادگیری و تشریح گامهای ارزیابی آلودگی هوا -آشنایی با انواع و اهمیت منابع آلودگی - آشنایی با استانداردهای خروجی کارگاههای صنعتی -آشنایی با مدلسازی و موازنه جرمی و کاربرد آن در EIA	- ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: هوا	نهم

دهم	- ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: آب	- آشنایی با تعاریف مرتبط - یادگیری و تشریح گامهای ارزیابی آلودگی آب - آشنایی با انواع و اهمیت منابع آلودگی آشنایی با - استانداردهای خروجی پسابهای مدلسازی - آلودگی آب و کاربرد آن در EIA	منابع مندرج
یازدهم	- ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: بیولوژیک	- آشنایی با تعاریف مرتبط با محیط بیولوژیک - تعریف اکوسیستم و اجزای آن تعاریف فون و فلور - یادگیری و تشریح گامهای ارزیابی اثرات بر محیط بیولوژیک - شاخصهای ارزیابی محیط بیولوژیک - آشنایی با اصول مدیریت زیست محیطی محیط بیولوژیک	منابع مندرج رأیه پروژه توسط دانشجویان
دوازدهم	- ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: محیط اجتماعی فرهنگی	- آشنایی با تعاریف مرتبط با محیط اقتصادی اجتماعی فرهنگی - یادگیری و تشریح گامهای ارزیابی اثرات بر محیط اقتصادی اجتماعی - شاخصهای ارزیابی محیط اقتصادی اجتماعی - آشنایی با اهمیت مشارکت مردمی و شیوه های جلب همکاری جامعه	منابع مندرج
سیزدهم	- ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: مناطق	- آشنایی با تعاریف مرتبط - آشنایی و بحث در خصوص آلودگیهای زیست محیطی ناشی از - فعالیتهای گردشگری - یادگیری ارزیابی اثرات زیست محیطی مرتبط با مناطق ساحلی و... - مدیریت آلودگیهای زیست محیطی	رأیه پروژه توسط دانشجویان

		ساحلی، گردشگری و چشم انداز	
منابع مندرج و ارائه پروژه توسط دانشجویان	- آشنایی با تعاریف و شاخصهای آلودگی صوتی - استانداردهای صوت منابع آلودگی صوتی - ارزیابی اثرات آلودگی صوتی و حمل و نقل - مدیریت آلودگی صوتی -	ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: آلودگی صوتی و حمل و نقل	چهاردهم
منابع مندرج و ارائه پروژه توسط دانشجویان	- آشنایی با تعاریف مرتبط با خاک و انواع آن - منابع آلودگی خاک - یادگیری و تشریح گامهای ارزیابی اثرات بر محیط خاک	ارزیابی اثرات زیست محیطی در محیط فیزیکی: خاک	پانزدهم
منابع مندرج کتاب قوانین و مقررات محیط زیست	- آشنایی با تعاریف و گامهای ارزیابی سلامت - آشنایی با گزارش پیوست سلامت - آشنایی با شیوه های مدیریت زیست محیطی اثرات و پایش و نظارت و خوداظهاری در صنایع	ارزیابی اثرات سلامت مدیریت و پایش و نظارت زیست محیطی پروژه ها	شانزدهم
	آزمون کتبی		هفدهم